

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

та викругації

Ю. В. Загромак

Протокол № 6 від «19» лютого 2020 р.

№12319022020

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

підготовки бакалавра

Галузь знань 23 Соціальна робота
Спеціальність 231 Соціальна робота
Освітньо-професійна програма «Соціальна робота»

Кваліфікація

1. Соціальний працівник, фахівець із соціальної роботи, організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми
2. Соціальний працівник, соціальний педагог, педагог-організатор

Луцьк - 2020

Програма нормативної навчальної дисципліни «Загальна педагогіка» для студентів за галуззю знань 23 «Соціальна робота», спеціальністю 231, освітньо-професійна програма «Соціальна робота» першого рівня вищої освіти (бакалаврського)

_____ 2020 р. – 13с.

Розробники: Бартків Оксана Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти та Дурманенко Євгенія Аристархівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Рецензент – Смолюк І.О. - доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 11 від 12 лютого 2020 р.

Завідувач кафедри: _____ (Мартіросян Л.А.)
(підпис)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету педагогічної освіти та соціальної роботи

протокол № 6 від 12 лютого 2020 р.

Голова науково-методичної комісії педагогічного факультету _____ (Антонюк В.З.)
(підпис)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни – **Загальна педагогіка** подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна
Кількість кредитів 5	23 Соціальна робота	нормативна
	231 Соціальна робота	
Модулів 3	Соціальна робота	Рік підготовки: 2 рік
Змістових модулів: 2		Семестр 4 семестр
ІНДЗ: €		Лекції 26 год.
Загальна кількість годин 150		Практичні (семінари) 26 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання): Аудиторних Консультації Самостійної роботи		<i>Бакалавр</i>
		Форма контролю – екзамен (у формі письмового тестування)

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Курс «Загальна педагогіка» спрямований на формування у майбутніх фахівців соціальної сфери інтегральної компетентності - здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов, а також загальних і професійних компетентностей проектування освітнього процесу, з'ясування особливостей, закономірностей та принципів, методів і форм його організації.

Мета та завдання навчальної дисципліни полягає у формуванні системи знань та умінь планування, організації педагогічного процесу з визначенням його діагностичної мети, завдань, змісту, форм, методів тощо.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ.

Курс орієнтований на формування *загальних компетентностей*, визначених освітньо-професійною програмою: абстрактного мислення, здатності аналізувати, застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК1); розуміти предметну область та професійну діяльність (ЗК2); вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК4); пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК5); приймати обґрунтовані рішення, працювати в команді (ЗК7) та демонструвати навички міжособистісної взаємодії (ЗК8). А також на формування *фахових компетентностей*: оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості та ресурси клієнтів (ФК8); аналізувати життєве поле окремих осіб і малих груп людей, властивих їм індивідуальних негарздів та соціальних проблем, а також способи і шляхи їх розв'язання (ФК21); застосовувати методи виховання та самовиховання, які орієнтовані на систему індивідуальних, національних і загальнолюдських цінностей (ФК22).

Курс передбачає наступні *програми результати навчання*: здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування завдань спеціальності, відтворювати факти (дати, події, принципи й закономірності суспільного розвитку), встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами, робити висновки,

аргументувати свої думки (ПРН 1); грамотно висловлюватися в усній та писемній формі, використовувати мову професійного спілкування, пояснювати й характеризувати факти і явища державною мовою (ПРН 2); розуміти наукові принципи, що лежать в основі соціальної діяльності, ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання зі спеціальності, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід (ПРН 3); давати визначення і виокремлювати основні поняття, використовувати власні приклади для ілюстрації відповідей, знаходити спільні риси та відмінності при порівнянні фактів, явищ, характеризувати соціальні явища (ПРН 4); використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички (ПРН 9); використовувати методи діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів (ПРН 13).

До кінця навчання студенти мають бути глибоко *обізнаними* в таких питаннях, як: сутність понять «виховання», «навчання», «розвиток» «процес виховання», «процес навчання» «виховна робота» тощо; мети виховання/навчання, ідеал виховання, етапи процесу виховання/навчання; закономірності та принципи виховання/навчання; методи виховання/навчання, їх характеристики; про форми організації виховної діяльності; про результативність виховного/навчального процесу, критерії вихованості школярів та молоді, рівні навчальних досягнень; про підходи до організації виховної/навчальної діяльності; про структуру навчального/виховного процесу; про сутність та специфічні особливості української національної системи виховання; організації процесу виховання/навчання, здійсненні підбору змісту та методів виховної чи навчальної роботи; діагностування рівня вихованості школярів та студентів, їх навчальних досягнень; організації навчальної та виховної роботи в освітніх закладах.

У процесі вивчення дисципліни «Загальна педагогіка» у студентів мають бути сформовані такі *вміння*: планувати, організовувати освітній процес в освітніх закладах; формулювати діагностичну мету виховної роботи освітнього закладу; проектувати виховну й навчальну діяльність в освітньому закладі; визначати характерні риси виховного/навчального процесу; здійснювати підбір змісту та методів виховної роботи та навчального процесу задля досягнення ефективних результатів; аналізувати й оцінювати результативність педагогічного процесу в освітніх закладах; коригувати виховну систему освітнього закладу; складати «Карту вихованості» та визначати рівні навчальних досягнень учнів.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ.	Конс.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ					
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки. Етапи розвитку педагогіки як науки. Основні педагогічні категорії. Галузі педагогіки. Міждисциплінарні зв'язки педагогіки. Методи науково-педагогічних досліджень. Система освіти і виховання в Україні	8	2	2		4
Тема 2. Розвиток, виховання і формування особистості. Теорії розвитку особистості.	13	2	2	1	8
Тема 3. Мета виховання в сучасній школі. Діагностичність постановки мети виховання. Суспільна	10	2	2		6

обумовленість мети виховання. Ідеал виховання.					
Тема 4. Сутність процесу виховання, його структура. Закономірності та принципи виховання. Зміст виховання в сучасному освітньому закладі(моральне, естетичне, правове, трудове, екологічне, економічне, фізичне, статеве, патріотичне виховання). Сім'я і сімейне виховання в сучасному суспільстві	19	2	2	1	14
Тема 5. Методи виховання. Класифікація методів виховання. Характеристика груп методів виховання. Критерії відбору методів виховання.	8	2	2		4
Тема 6. Форми організації виховного процесу. Класифікація форм виховного процесу. Характеристика форм виховної роботи	9	2	2	1	4
Тема 7. Особистість і колектив. Стадії розвитку учнівського колективу. Колективні творчі справи. Шляхи згуртування учнівського колективу:	9	2	2	1	4
Разом за змістовим модулем 1	76	14	14	4	44
Змістовий модуль 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ					
Тема 8. Предмет і завдання дидактики. Зв'язок дидактики з іншими науками, з методиками викладання навчальних предметів. Джерела розвитку дидактики. Предмет дидактики. Основні категорії дидактики. Українська народна дидактика: її мета, завдання і зміст.	7	1			6
Тема 9. Поняття і сутність процесу навчання. Структурні компоненти процесу навчання. Основні функції навчання. Основні етапи оволодіння знаннями. Мотив і стимул навчання. Види мотивів. Пізнавальний інтерес як засіб мотивації учіння. Шляхи формування пізнавального інтересу.	10	2	2	2	4
Тема 10. Загальне поняття про закономірності та принципи навчання. Правила навчання, їх зв'язок із принципами навчання. Система принципів навчання у різних авторів. Класичні принципи навчання. Взаємозв'язок між принципами навчання. Системний підхід до реалізації принципів навчання на уроці. Принципи навчання в народній дидактиці	10	2	2	2	4

Тема 11. Загальне поняття про зміст освіти як дидактичну категорію. Теорії формальної і матеріальної освіти. Фактори, що впливають на зміст освіти. Документи, в яких відображається зміст освіти в школі: навчальні плани, навчальні програми, підручники. Навчальний план. Навчальна програма: принцип побудови, структура. Вимоги до навчальної програми. Зміст поняття «підручник». Функції та структура підручника. Варіативність шкільних підручників. Класифікація шкільних підручників. Вимоги до сучасного підручника.	10	2	2		6
Тема 12. Визначення методу навчання. Основні функції методів навчання. Прийом як складова частина методу і як самосійна дидактична категорія. Різні підходи до класифікації методів навчання. Технологія вибору методів навчання. Методи навчання в народній педагогіці	10	2	2	2	4
Тема 13. Форми організації навчального процесу в освітньому закладі. Історія розвитку форм організації навчання. Сутність класно-урочної системи навчання, її позитивні сторони, недоліки, шляхи удосконалення. Основні підходи до класифікації типів уроків. Шляхи підвищення ефективності уроку. Індивідуальні, групові та колективні форми навчальної роботи на заняттях. Факультативні заняття. Індивідуальні та групові заняття, методика їх організації та проведення. Організація навчально-пізнавальної роботи з учнями. Предметні гуртки	9	1	2		6
Тема 14. Контроль та оцінка навчальних досягнень школярів. Суть і види контролю. Функції контролю. Основні вимоги до перевірки і оцінки навчальних досягнень учнів. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Рівні навчальних досягнень учнів. Норми оцінок. Організація і методика перевірки і обліку навчальних досягнень учнів.	8	1	1		6
Тема 15. Наукові основи управління загальноосвітнім навчальним закладом. Педагогічна рада школи: склад, тематика засідань, періодичність проведення. Органи громадського самоврядування у	10	1	1		8

навчальних закладах: конференція, рада закладу освіти, піклувальна рада, їх повноваження. Методична робота в освітньому закладі. Поняття про педагогічний досвід. Види досвіду. Критерії оцінки передового педагогічного досвіду. Внутрішньошкільне керівництво та контроль. Контроль за якістю знань, умінь і навичок. Контроль за веденням шкільної документації.					
Разом за змістовим модулем 2	74	12	12	6	44
Усього годин	150	26	26	10	88

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

I. Опрацювати питання.

Тема 1. Предмет і завдання педагогіки.

1. Користуючись предметними покажчиками до творів А.Макаренка, В.Сухомлинського, випишіть 4-5 тез про важливість педагогічної теорії в діяльності соціального педагога (педагога).

2. Випишіть зі статті К.Д.Ушинського «Про користь педагогічної літератури» судження про роль педагогічної науки в успішності педагогічної діяльності.

Тема 2. Методи науково-педагогічних досліджень.

1. Підготуйте програму бесіди із старшокласниками на тему «Вільний час учня» і проведіть її з учнями під час навчально-виховної практики.

2. Визначте групу методів вивчення будь-якої риси особистості . Обґрунтуйте доцільність і можливу ефективність їх застосування.

Тема 3. Система освіти і виховання в Україні.

1. Опрацюйте Закон України «Про освіту» і випишіть принципи освіти, завдання навчально-виховних закладів, проаналізуйте, якою мірою і якими шляхами реалізуються у нашій державі принципи освіти.

2. Користуючись довідниками, статистичними даними, розповідями батьків і старших членів родини, підготуйте історичну розвідку « Особливості розвитку освіти в моєму селі, місті у ХХ столітті».

Тема 4. Роль діяльності і спілкування у розвитку особистості.

Користуючись навчальними посібниками з вікової фізіології та дитячої і вікової психології, випишіть особливості анатомо-фізіологічного і психічного розвитку дітей молодшого, середнього і старшого шкільного віку (в ліву колонку) та педагогічні вимоги до врахування кожної особливості у навчально-виховному процесу (у праву колонку).

Тема 5. Мета виховання в сучасній школі.

1. Опрацюйте Концепцію національного виховання і випишіть загальну мету виховання.

Тема 6. Сутність процесу виховання

1. Опрацюйте Закон України «Про освіту», випишіть завдання виховання підростаючого покоління.

2. Опрацюйте Концепцію національного виховання, випишіть положення про сутність національного виховання, зміст загальнолюдських і національних морально-духовних цінностей.

3. Ознайомтесь з працею В.Сухомлинського «Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості» і випишіть тези про розуміння сутності всебічного виховання.

Тема 7. Методи виховання

Зверніться до творів В.Сухомлинського (користуйтеся предметним покажчиком) і випишіть його судження про методи виховання.

Використовуючи твори А.Макаренка, виберіть слушні думки про місце і роль методів виховання у формуванні особистості. Із творів «Педагогічна поема», «Прапори на баштах» і випишіть декілька яскравих прикладів використання методів виховання.

Тема 8. Розумове виховання та формування основ наукового світогляду.

Проаналізуйте ставлення В.Сухомлинського до проблем розумового виховання.
Знайомлячись з твором В.Сухомлинського «Серце віддаю дітям», визначте напрями діяльності вчителя з формування культури розумової праці.

Підготуйте інтелектуальну гру для школярів.

Тема 9. Моральне виховання учнів

Користуючись різними науковим джерелами, випишіть моральні якості особистості. Що характеризують менталітет українського народу.

Тема 10. Естетичне виховання

1. Обґрунтуйте уявлення українського народу про прекрасне і потворне.

Тема 11. Фізичне виховання

1. Користуючись збіркою українських прислів'їв, приказок, випишіть 15-20 прислів'їв про ставлення народу до здоров'я.

2. Ознайомтесь з книгою Б.Нікітіна і Л.Нікітіної «Ми, наші діти й онуки» і випишіть оригінальні думки щодо фізичного виховання дітей у сім'ї. Які б ви взяли на озброєння у вихованні власних дітей.

Тема 12. Трудове виховання

Випишіть з українських фольклорних джерел приклади ставлення народу до праці. Її роль в житті людини.

Випишіть 3 методики вивчення рівня сформованості учнів працелюбства, їх професійної спрямованості.

Тема 13. Особистість і колектив.

1. Випишіть думки А.С. Макаренка про колектив.

2. В.О. Сухомлинський про колектив.

Тема 14. Сім'я і сімейне виховання в сучасному суспільстві.

Опрацювавши педагогічну літератури визначте умови успішного виховання дітей в сім'ї.

Тема 15. Принципи навчання

Випишіть з праць Я.А.Коменського, К.Д.Ушинського міркування про сутність і особливості реалізації вимог певних принципів навчання.

Змодельуйте опорну схему взаємозв'язку між закономірностями і принципами навчання.

Тема 16. Зміст освіти.

Опрацюйте Національну доктрину розвитку освіти з погляду завдань реформування змісту освіти в Україні.

Ознайомтесь з навчальною програмою з педагогіки, опишіть її структуру; проаналізуйте якою мірою у програмі реалізовані вимоги принципу науковості, систематичності, доступності. Визначте принцип побудови програми (лінійний чи концентричний).

Тема 17. Методи навчання

Випишіть з праці А.Фурмана «Проблемні ситуації в навчанні» приклади використання проблемно-пошукових методів навчання.

Зверніться до праць А.Макаренка та В.Сухомлинського та випишіть міркування про доцільність використання методів навчання.

Тема 18. Форми організації навчального процесу

Зверніться до книги Я.А.Коменського «Велика дидактика» і віднайдіть рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу на уроці: проаналізуйте, які з них заслуговують на увагу і в сучасній школі.

Виходячи х позиції „Коли б я був директором”, змодельуйте систему організації навчання у школі майбутнього на засадах гуманізму і демократизму.

Тема 19. Контроль і оцінка знань учнів.

Складіть завдання для тестової перевірки знань, умінь і навичок студентів певного теми з педагогіки.

Тема 20. Наукові основи управління загальноосвітнім навчальним закладом.

Ознайомтесь з працею В.Сухомлинського «Розмова з молодим директором школи» і проаналізуйте діяльність керівника школи з відвідування й аналізу уроків учителів.

Література.

1. В.Сухомлинський „Розмова з молодим директором школи”// Вибрані твори.–

Тема 21. Методична робота в школі

Проаналізуйте досвід методичної роботи у Павлівській середній школі (В.Сухомлинський «Павлівська середня школа», «Розмова з молодим директором школи»).

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Підготувати та захистити проект реалізації однієї з визначених тематичним планом тем у педагогічному процесі освітнього закладу за власним задумом.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів. Тому, підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається з сумарної кількості балів:

а) поточне оцінювання з відповідних тем (максимально 40 балів);

б) підсумкове оцінювання з відповідних тем (максимально 60 балів) за дві модульні контрольні роботи (максимально по 30 балів).

Поточний контроль (макс = 40 балів)														Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1										Модуль 2	Модуль 3					
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2								ІНДЗ	МКР 1	МКР 2
T1	T2	T3	T4	T5	T6-7	T8	T9-10	T11	T12	T13	T14	T15	7	20	40	100
2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3				

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D		
60 - 66	E	Задовільно	
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. "Електронна педагогіка": впроваджуємо черговий новаторський проект / В. Андрущенко, А Кудін // Освіта. - 2009. - 4-11 листоп. (№ 46/47). - С. 4-5.

2. Андрущенко В. П. Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах : колективна монографія /В.Андрущенко, Б. Корольов, Н. О. Дівінська, М. М. Левшин, В. І. Луговий; В.о. АПН України, Ін-т вищої освіти; За заг. ред. В. П. Андрущенко, В. І. Луговий.– К. : Педагогічна думка, 2008.– 256 с.

3. Бартків О. С. Особистісно-орієнтоване виховання майбутніх педагогів / О. Бартків, Є. А. Дурманенко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка [Текст]. – Вип.104 (Частина 1). – 272 с. – С. 18–23

4. Бех І. Теоретико-прикладний сенс компетентнісного підходу в педагогіці / І. Бех // Педагогіка і психологія. - 2009. - № 2. - С. 26-31.

5. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання – нова освітня філософія [Текст] / І. Д. Бех // Позакласний час. – 2011. – № 4. – С. 42–54.
6. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки [Текст] : навч. посіб. / О. Вишневецький. - 3-є вид., доопрац. і допов. - К. : Знання, 2008. - 566с.
7. Волкова Н. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. / Н. Волкова. - 3-є вид., стер. - К. : Академвидав, 2009. - 615 с.
8. Галузева концепція розвитку неперервної педагогічної освіти (Наказ МОН України № 1176 від 14.08.2013 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36816/
9. Галузинський В. М. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Київ : ІНТЕЛ, 1995. – 168 с.
10. Гніденко М. П. Новий підхід до педагогічного процесу в умовах інформатизації / М. П. Гніденко, О. О. Ільїн, О. В. Клименко // Вісник Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій. – 2012. – № 3. – С. 61–6
11. Гончаренко С. Методологічні особливості наукових поглядів на педагогічний процес / С. Гончаренко // Шлях освіти. - 2008. - № 4. - С. 2-10.
12. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко.– К.: Либідь, 1997. – 376с.
13. Горецький П. Словник термінів педагогіки, психології та шкільного адміністрування [Текст] / П. Горецький ; НАН України, Ін-т енциклопед. дослідж. - Відтворення вид. 1928 р. - К. : [б. в.], 2008. - 112 с.
14. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
15. Дубасенюк О. А. Практикум з педагогіки : навч. посіб. / ред. О. А. Дубасенюк, А. В. Іванченко. – Київ : ІСДО, 1996. – 432 с.
16. Закон України «Про освіту» // Освіта України : нормативно-правові документи : зб. нормат. док. /К. : Міленіум, 2017. (Нормативно-правові документи).
17. Закон України «Про науково і науково-технічну діяльність» / Законодавчі акти з питань освіти. – К. : Парламент. вид-во, 2004. – С. 241–245
18. Закон України «Про позашкільну освіту» // Освіта України : нормативно-правові документи : зб. нормат. док. / голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Міленіум, 2001. – С. 229–251. (Нормативно-правові документи).
19. Зайченко І. В. Педагогіка. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Освіта України, 2006. – С. 410–415.
20. Інновації у виховних системах [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://osvita.ua/school/method/upbring/1420/>
21. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: навч. посібник /С. Г. Карпенчук. – К. : Вища шк., 1997. – 368 с.
22. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.poltvaculture.gov.ua/images/documentation/proekts/2016/00006.pdf>
23. Концепція Державної цільової соціальної програми розвитку позашкільної освіти на період до 2021 року та інших нормативних документах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf
24. Кремень В. Г. Енциклопедія освіти / В. Кремень; Акад.пед.наук України; головний ред. В.Кремень. – К.: юрінком Інтер, 2008. – 1040с.
25. Кулик О. Становлення та розвиток сучасної філософії освіти в Україні / О. Кулик // Науковий світ. - 2010. - № 5. - С. 8-10
26. Макаренко А. С. О воспитании / А. С. Макаренко. – Москва : Политиздат, 1990. – 414 с.
27. Мислєдїяльнїсна педагогіка - теорія і практика // Відкритий урок. Розробки. Технології. Досвід. - 2011. - № 3. - С. 16-17.
28. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столїтті (Проект). – К. : Шкільний світ, 2001. – 16 с.
29. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (Указ Президента України № 344/2013 від 25 червня 2013 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pon.org.ua/novyny/2446-nacionalna-strategiya-rozvitku-osviti-v-ukrayini.html>

30. Огнев'юк В. Філософія освіти в структурі наукових досліджень феномену освіти / В. Огнев'юк // Шлях освіти. - 2009. - № 4. - С. 2-6.
31. Організаційні форми виховної роботи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://studentam.net.ua/content/view/2308/85/>
32. Пальчевський С. Соціальна педагогіка [Текст] : навч. посіб. / С. Пальчевський. - К. : Кондор, 2009. - 560 с.
33. Педагогіка [Текст] : соврем. енцикл. / [под общ. ред. А. Астахова]. - Минск : Соврем. шк., [2010]. - 719 с.
34. Педагогічна мудрість віків [Текст] : навч. посіб. / уклад. : В. Омеляненко, А. Кузьмінський. - К. : Знання, 2009. - 411 с.
35. Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія і практика / О. Пометун., Л. Пироженко. – К. : [б. и.], 2002. – 136 с.
36. Портнова О. Використання сучасних педагогічних технологій : метод. рек. // Позашкілля. – № 1 (001). – Січень 2007. – С. 10–15
37. Соціальна педагогіка [Текст] : підручник / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; за ред. А. Капської. - 4-е вид., переробл. і допов. - К. : Центр учб. л-ри, 2009. - 487 с.
38. Степанова М. Психологическая наука и философия в сфере образования: современное состояние и актуальные задачи / М. Степанова // Вопросы философии. - 2010. - №6. - С. 67-79
39. Сухомлинський В. О. Гармонія трьох начал : вибрані твори : в 5 т. – Т. 5./ В. О.Сухомлинський – К. : Рад. шк., 1977. – С. 569–578.
40. Сухомлинський В. О. Духовний світ школяра : вибрані твори : в 5 т. – Т. 1 / В. О.Сухомлинський – К. : Рад. шк., 1976. – С. 3–283.
41. Сухомлинський В. О. Методика виховання колективу : вибрані твори : в 5 т. Т.4 / В. О. Сухомлинський – К. : Рад. шк., 1976. – Т. 1. – С. 401–637.
42. 259. Сухомлинський В.О. Народження громадянина : вибрані твори у 5 т. Т. 1 / В.О. Сухомлинський. – К. : Рад. шк., 1997. – 670 с.
43. 260. Сухомлинський В. О. Праця – основа всебічного розвитку людини : вибрані твори : в 5-ти т. – Т. 5 / В. О. Сухомлинський // . – К. : Рад. шк., 1977. – С. 145–160.
44. Сухомлинський В.О. Павлиська середня школа : вибрані твори : в 5 т. Т. 4. – К. / В. О. Сухомлинський // : Рад. шк, 1977. – С. 7–393.
45. Сухомлинський В. О. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори : в 5-ти т. – Т. I. – К. : Рад. шк., 1976. – С. 55–209.
46. Сухомлинська О.В. Теоретичні проблеми виховання і діяльність позашкільних закладів / О. В. Сухомлинська // Початкова школа. – 1995. – № 1. – С. 28–30.
47. Сухомлинська О. Колектив і особистість у контексті філософії освіти / О. Сухомлинська // Шлях освіти. - 2011. - № 4. - С. 2-5.
48. Ушинський К. Д. Вибрані педагогічні твори : у 2т. – К. : Рад. шк.. 1983. – 489
49. Фурман А. Педагогіка як сфера мислєдїяльності: функції, предмет, метод / А. Фурман // Освіта і управління. - 2010. - № 1. - С. 30-44

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Предмет педагогіки
2. Методологічні основи педагогіки
3. Основні етапи розвитку педагогіки
4. Основні категорії педагогіки
5. Галузі педагогіки. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
6. Характеристика науково-педагогічного дослідження
7. Поняття про методи дослідження та їх види.
8. Емпіричні методи дослідження (спостереження, опитування, вивчення та узагальнення педагогічного досвіду, педагогічний експеримент, вивчення педагогічної літератури)
9. теоретичні методи дослідження (аналіз, синтез, моделювання, абстрагування)
10. Соціальна роль, функції вчителя, вимоги до нього.
11. Інститут вчительства та інноваційні процеси.
12. Роль професійного самовиховання у розвитку вчителя

13. Самоосвіта як один із шляхів професійного становлення вчителя
14. Методи самостійної навчальної діяльності як основа формування професійної самоосвіти
15. Наукова організація праці студента
16. Поняття про розвиток і формування особистості
17. Основні фактори та рушійні сили процесу розвитку й формування особистості
18. Взаємозв'язок розвитку, виховання та навчання
19. Роль діяльності, спілкування, власної активності у розвитку та вихованні особистості
20. Врахування закономірностей вікового та індивідуального розвитку дітей, підлітків, юнаків.
21. Теорії розвитку особистості.
22. Дидактика як галузь педагогічних знань
23. Сутність процесу навчання, його методологічні основи та рушійні сили
24. Функції процесу навчання, взаємозв'язок між ними
25. Багатомірність структури процесу навчання
26. Процес засвоєння знань
27. Різні підходи до процесу навчання в сучасній школі
28. Аналіз сучасних зарубіжних теорій навчання
29. Поняття змісту освіти, його історичний характер
30. Теорії формування змісту освіти
31. Фактори, що детермінують формування змісту освіти
32. Принципи та критерії відбору змісту освіти
33. Шляхи оновлення змісту освіти в сучасних умовах розбудови національної школи
34. Нормативні документи, що визначають зміст освіти
35. Поняття про методи навчання
36. Основні підходи до класифікації методів навчання
37. Загальна характеристика методів за джерелом інформації
38. Загальна характеристика методів за рівнем пізнавальної діяльності (активності) школярів
39. Методи навчання за логікою передачі та сприймання навчальної інформації
40. Характеристика методів контролю та самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, графічний контроль, самоконтроль, метод машинного контролю.
41. Критерії відбору методів навчання
42. Сутність поняття форма організації навчання
43. З історії розвитку форм організації навчання
44. Характеристика класно-урочної системи навчання
45. Урок – основна форма організації навчання
46. Шляхи вдосконалення класно-урочної системи навчання на сучасному етапі
47. Форми організації навчання класно-урочної системи (семінар, практикуми, екскурсії, диспути, факультативи, консультації)
48. Домашня робота учнів. Види домашніх завдань, вимоги до них.
49. Класифікації уроків (за основним способом проведення, за основними етапами, за основною дидактичною метою)
50. Підготовка вчителя до уроку. Вимоги до сучасного уроку.
51. Виховання як спеціально організований і свідомо здійснюваний процес
52. Поняття виховання у широкому та вузькому розумінні
53. Закономірності процесу виховання.
54. Принципи виховання їх характеристика
55. Ідеал та мета виховання на різних етапах розвитку суспільства
56. Структура процесу виховання, її характеристика
57. Взаємозв'язок закономірностей та принципів виховання
58. Поняття про методи та засоби виховання
59. Методи формування свідомості особистості
60. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки
61. Методи стимулювання поведінки та діяльності
62. Методи контролю, самоконтролю та самооцінки у вихованні

63. Планування роботи класного керівника. Види, структура планів.
64. Напрямки національного виховання. Естетичне та етичне виховання, їх завдання, шляхи реалізації.
65. Моральне виховання школярів, зміст, методи та шляхи реалізації морального виховання.
66. Розумове виховання школярів. Формування основ наукового світогляду школярів.
67. Науковий світогляд і релігія. Світський характер виховання у сучасній школі
68. Мета, завдання та зміст трудового виховання школярів.
69. Мета, завдання та зміст економічного виховання школярів.
70. Мета, завдання та зміст статевого виховання школярів.
71. Професійна орієнтація учнів в системі роботи класного керівника, її форми та методи.
72. Мета, завдання та зміст фізичного виховання школярів.
73. форми та засоби фізичного виховання. Основи здорового способу життя.
74. Завдання, основні принципи та зміст сімейного виховання.
75. Умови ефективності сімейного виховання
76. Форми роботи класного керівника з сім'ями учнів.
77. Умови ефективності взаємодії класного керівника та батьків
78. Сутність, ознаки та функції колективу.
79. Вплив дитячого колективу на особистість дитини. Структура дитячого колективу.
80. Процес розвитку колективу.
81. Сутність, цілі та зміст індивідуальної роботи.
82. Особливості організації індивідуальної роботи з обдарованими дітьми.
83. Організація роботи учителя-вихователя з важковиховуваними учнями.
84. Планування роботи загальноосвітнього навчального закладу
85. Органи державного управління освітою.
86. Підвищення кваліфікації і атестації вчителів.
87. Впровадження в практику роботи школи передового педагогічного досвіду.
88. Види, форми та методи методичної роботи